

כל הבשר פרק שמיני חולין

קח.

עין משפט נר מצוה

נה א ב מיי פ"ט מהל
מאלות אסורות הל'
י ס' סגנו לאון קמא
טושיע י"ד סי' לז סעיף
ז:
ג ה מיי שס הלכה ח
טושיע שס סעיף פ:

שיטה מקובצת

א] לאסור את כל הקדירה
קאמר דבין דנאסרה
החתיכה עצמה:

רבינו גרשום

התם איורו מוכיח עליו
כלומר הא קא חזין דלית
ליה המינה ומדהמינה
מנחא בביתיה דליתיה
עילויה ש"מ דלית ליה
חלוק אחר: טיפת חלב
שנפלה על חתיכה כו'
כלומר הקדירה של בשר
היתה אצל האור והיתה
מבשלת ונפלה טיפת
חלב על החתיכה של
בשר בקדירה: ש"מ
טעמו ולא ממשו בעלמא.
[דאורייתא] כגון ירך
שנבשל בה גיד הנשה
ושאר איסורין כגון נבלה
שישילה עם בשר טהור
הוא כמותו טעם: מבשר
בחלב מי"ט לא גמרינן
החידוש הוא. כלומר מאי
חידושו דהוה זיה כפ"ע זה
כפ"ע מותר ואם נתבשל
בשר בחלב אסור: דרך
בישול אסרה תורה. כלומר
ומהו דרך בישול דכל דבר
שמתבשל בקדירה ודכו
ליה טעם והאי נמי לא
אסרה תורה אלא דרך
בישול: אמר רב כיון שנתן
טעם באותה חתיכה כו'.
כלומר לא צריך ליתן
טעם בכל הקדירה כולה.
אלא כיון שנתן טעם
בחתיכה אחת כו': כל
מין ומינו דבר אחר כו'
כלומר מין ומינו זהו
חתיכה שנפל עליה החלב
ושאר החתיכות דבר אחר
זהו הרוטב. כלומר דבין
החלב אינו נתון טעם אלא
בחתיכה אחת ולא ברוטב
הרוטב רבה עליו ומבטלו:
הא כמאי עסקין ברוטב
עבה כלומר דמי כבשר
ואינו דומה כמי שאינו
מינו: ומאי קאמר אפטר
לסוחטו כו' כלומר מאי
קאמר רב אי קאמר אף
על פי שנפלה חלב
על חתיכה כיון שנסחט
ממנו כשרותה מירחת
החתיכה דליכא לאיסורא
בעיניה אמאי חתיכה
נעשית נבילה ואי סלקא
דעתך אפטר לסוחטו
אסור כלומר אע"פ

טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בנותן טעם באותה חתיכה. נאסרת כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב איירי כדאמרין צפ' גיד הנשה (לעיל דף ט"ו: ט) ולכן משערינן צאומה חתיכה לנטל הטיפה ולא צאור חתיכות משום דחלב מפעפע על כל החתיכה ואין מפעפע מחתיכה לחברתה אלא ע"י יעור וכו' כדאמרין בגמ' אילימא לא יעור כלל אמאי כל החתיכות אסורות מידלע צלע מפלט לא פליגי: **מבשר בחלב מ"ט לא גמרינן בוי'.** וא"ת דהכא משמע נפקא ליה לאצ"י טעם כעיקר מצטר בתלז ואילו צפ' אלו עוברין (פסחים דף מד: ז) וצפ' ג' מינין (מיר דף לז: ט) פליגי ר' עקיבא ורבנן למר נפקא ליה טעם כעיקר ממשרת ולמר מגיעולי עובדי כוכבים ואצ"י דלירי צהיאל סוגיית משמע ידיע להיאל צרייתא ו"ל דאצ"י קבלה מרצא שדמה לו וחזר וז:

דחדוש הוא. פי' קנוטרסם דשניהן מין הישר זה לצד זה וזה לצדו וכן נאסרין וטעם זה לא קאמר צללו עוברין (פסחים דף מד: ז) וצפ' ג' מינין (מיר דף לז: ט) דהא כלאים נמי הוו ומסקי דהיינו חדושו דאי תרו ליה כוליה יומא צחלצא שרי אע"ג שצבלע החלב צצטר אע"פ שהוא זנון לפי שהוא לולו והבשר שוהה בתוכו וכי צשיל ליה אסור:

אמר רבא בישול אסרה תורה. דיתחיל צעלמא הוא דמהכא ליכא למיילף אצל טעם כעיקר הו דאורייתא כדפי' (קנוטרסם) פ' גיד הנשה (לעיל דף נ"ח: ד"ה רבא): **דאמר רבא קאמר רבי יהודה בוי'.** פי' קנוטרסם דלמר רבא צפ' גיד הנשה (סע דף ק: ו) ואין לשון זה שם אצל צפ' הקונוטרס רבה (מנחות דף ק"ג: ו) ויש ד"ה אמר רבי יהודה ארתיא גבי רבי יהודה אומר מנחת כהנים מנחת כהן משיח כו' ומדרבא דלמר הכי צפ' גיד הנשה (לעיל דף ק: ו) ארתיא דרב לא צעי לאקשו"י הכא דרב אדרב דליכא

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

אמאי
התם איורו מוכיח עליו
כלומר הא קא חזין דלית
ליה המינה ומדהמינה
מנחא בביתיה דליתיה
עילויה ש"מ דלית ליה
חלוק אחר: טיפת חלב
שנפלה על חתיכה כו'
כלומר הקדירה של בשר
היתה אצל האור והיתה
מבשלת ונפלה טיפת
חלב על החתיכה של
בשר בקדירה: ש"מ
טעמו ולא ממשו בעלמא.
[דאורייתא] כגון ירך
שנבשל בה גיד הנשה
ושאר איסורין כגון נבלה
שישילה עם בשר טהור
הוא כמותו טעם: מבשר
בחלב מי"ט לא גמרינן
החידוש הוא. כלומר מאי
חידושו דהוה זיה כפ"ע זה
כפ"ע מותר ואם נתבשל
בשר בחלב אסור: דרך
בישול אסרה תורה. כלומר
ומהו דרך בישול דכל דבר
שמתבשל בקדירה ודכו
ליה טעם והאי נמי לא
אסרה תורה אלא דרך
בישול: אמר רב כיון שנתן
טעם באותה חתיכה כו'.
כלומר לא צריך ליתן
טעם בכל הקדירה כולה.
אלא כיון שנתן טעם
בחתיכה אחת כו': כל
מין ומינו דבר אחר כו'
כלומר מין ומינו זהו
חתיכה שנפל עליה החלב
ושאר החתיכות דבר אחר
זהו הרוטב. כלומר דבין
החלב אינו נתון טעם אלא
בחתיכה אחת ולא ברוטב
הרוטב רבה עליו ומבטלו:
הא כמאי עסקין ברוטב
עבה כלומר דמי כבשר
ואינו דומה כמי שאינו
מינו: ומאי קאמר אפטר
לסוחטו כו' כלומר מאי
קאמר רב אי קאמר אף
על פי שנפלה חלב
על חתיכה כיון שנסחט
ממנו כשרותה מירחת
החתיכה דליכא לאיסורא
בעיניה אמאי חתיכה
נעשית נבילה ואי סלקא
דעתך אפטר לסוחטו
אסור כלומר אע"פ

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

כל הסריקין אסורין. לענין מצות דפסח תנא [פסחים לז:] אין עושין סריקין המנוזיירין צפסח מפני שהאשה שוהה עליהן ומחמתלן ומחמתו אחד וצייטוס שמו היה לו דפוס אחד מנוזיר והיה מושיב לתוכו את הסריק והוא מנוזיר מיד אמר להם אפטר יעשה דפוס ויקצעה מיד אמרו לו אי"כ יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איורו מוכיח עליו. האיסור תמיד הוא קצוב צחלוקו וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיסור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איורו והרואה כשהוא מכבשו ואיסורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שנפלה על החתיכה.** צחוק הקדירה על אחר מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כונוט טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: **יעור אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרצה הטיפה כדכילן: אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צני"ט לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צלל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צלל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר צחלצ דאסריה רחמנא צחלצה כדגמרינן לקמן (דף קטו:) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צחורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מניינו: **דאי ס"ד.** צלל שאר

איסורין טעמו דרבנן היא דלא גמרינן להו מצטר צחלצ: **מ"ט לא גמרינן מיניה משום חדושו הוא.** דשניהם מין הישר זה לצדו זה לצדו וכן נאסרין וטעם זה לא קאמר צללו עוברין (פסחים דף מד: ז) וצפ' ג' מינין (מיר דף לז: ט) פליגי ר' עקיבא ורבנן למר נפקא ליה טעם כעיקר ממשרת ולמר מגיעולי עובדי כוכבים ואצ"י דלירי צהיאל סוגיית משמע ידיע להיאל צרייתא ו"ל דאצ"י קבלה מרצא שדמה לו וחזר וז:

דחדוש הוא. פי' קנוטרסם דשניהן מין הישר זה לצד זה וזה לצדו וכן נאסרין וטעם זה לא קאמר צללו עוברין (פסחים דף מד: ז) וצפ' ג' מינין (מיר דף לז: ט) דהא כלאים נמי הוו ומסקי דהיינו חדושו דאי תרו ליה כוליה יומא צחלצא שרי אע"ג שצבלע החלב צצטר אע"פ שהוא זנון לפי שהוא לולו והבשר שוהה בתוכו וכי צשיל ליה אסור:

אמר רבא בישול אסרה תורה. דיתחיל צעלמא הוא דמהכא ליכא למיילף אצל טעם כעיקר הו דאורייתא כדפי' (קנוטרסם) פ' גיד הנשה (לעיל דף נ"ח: ד"ה רבא): **דאמר רבא קאמר רבי יהודה בוי'.** פי' קנוטרסם דלמר רבא צפ' גיד הנשה (סע דף ק: ו) ואין לשון זה שם אצל צפ' הקונוטרס רבה (מנחות דף ק"ג: ו) ויש ד"ה אמר רבי יהודה ארתיא גבי רבי יהודה אומר מנחת כהנים מנחת כהן משיח כו' ומדרבא דלמר הכי צפ' גיד הנשה (לעיל דף ק: ו) ארתיא דרב לא צעי לאקשו"י הכא דרב אדרב דליכא

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקונוטרס רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' ידעוד אי קאמר האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש קנוטרסם:

א] לאסור את כל הקדירה
קאמר דבין דנאסרה
החתיכה עצמה:

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה אמר רב וכו' צאומה חתיכה אסור לאסור כל הקדירה קאמר דכיון: (ב) ד"ה לימא וכו' כמי שאינו מושיב מועיל: (ג) תוס' ד"ה אפטר וכו' מותרת גם החתיכה:

מוסף רש"י

איורו מוכיח עליו. דמי שאין לו אלא חלוק אחד פושטו ומתעטף במקטריטו ומגורו צחזורו ועומד ומכבש החלוק וטועד לכל שאין לו אלא חלוק אחד (מ"ט ט"ז). כל שהוא מין ומינו. כגון נבלה וטחורה. ודבר אחר. כגון צבילין ורוטב. מיי דהיתר אינו מצטלו לאיסור ולא מוסיפו. אלא סלקו כמי שאינו בקדירה זו ושאריו הנבלה והרוטב ועמה נבלה כדכונס וקופסא (שער

ל"ב.